

Nr 239.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anvisande av medel för anordnande av kaderövningar vid landstormen; given Stockholms slott den 5 april 1918.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels för anordnande av kaderövningar vid landstormen å tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor,

dels ock för samma ändamål å extra stat för år 1919 anvisa likaledes ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
5 april 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, anförde härefter:

»Uti en den 31 mars 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 167, framlade Kungl. Maj:t för riksdagen till antagande förslag till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att undergå befäls- eller annan särskild utbildning vid landstormen.

I sammanhang härmed föreslog Kungl. Maj:t uti en samma dag till riksdagen avlåten proposition (nr 163) riksdagen att för anordnande under åren 1916 och 1917 av kurser för befäls- och annan särskild utbildning vid landstormen å extra stat för år 1917 anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel under år 1916 förskottsvis utanordna vad för ändamålet erfordrades.

Uti skrivelse den 7 juni 1916, nr 212, anmälde riksdagen,

dels att riksdagen, som icke kunnat i oförändrat skick antaga det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget, för sin del antagit förslag till lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att deltaga i kaderövning vid landstormen,

dels ock att riksdagen för anordnande under åren 1916 och 1917 av kaderövningar vid landstormen å extra stat för år 1917 anvisat ett förslagsanslag av 60,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av omhänderhavande medel under år 1916 förskottsvis utanordna vad för ändamålet erfordrades.

I överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdades den 21 juni 1916 lag om skyldighet för vissa värnpliktiga att deltaga i kaderövning vid landstormen. Lagens §§ 1 och 3 äro av följande lydelse:

§ 1.

Värnpliktiga, som tillhöra någon av årsklasserna 1900, 1901 och 1902 och som undergått i lagen den 25 maj 1915 om skyldighet för vissa värnpliktiga att under år 1915 undergå landstormsbefälsutbildning stadgad övning eller under år 1914 eller 1915 undergått frivillig landstormsbefälsutbildning, som, enligt vad Konungen därom förordnar, skall anses svara mot den i lag stadgade utbildningen, äro skyldiga att, på sätt Konungen närmare förordnar, det år, de fullgöra i värnpliktslagen § 36 mom. 1 stadgade landstormsövning, för sin utbildning deltaga i en kaderövning om högst tio dagar.

§ 3.

Beträffande underhåll och förmåner under i § 1 nämnd tjänstgöring, gäller vad därom i § 39 värnpliktslagen stadgas i fråga om tjänstgöring, som i § 36 mom. 1 samma lag omförmäles.

Under tjänstgöringen utgår familjeunderstöd enligt gällande bestämmelser om sådant understöd vid värnpliktstjänstgöring i fredstid.

För inställelse till och återfärd från tjänstgöringen äger värnpliktig uppbära gottgörelse enligt bestämmelserna i gällande reglemente för arméns avlöning under fred.

Jämlikt bestämmelserna uti § 1 hava kaderövningar vid landstormen varit anordnade under åren 1916 och 1917, och hava härav föranledda kostnader bestritts av förenämnda å extra stat för år 1917 anvisade förslagsanslag av 60,000 kronor.

På grund av lagens föreskrifter komma dylika kaderövningar att anordnas jämväl under åren 1918—1920, varefter lagen träder ur tillämpning. För bestridande av de med övningarna förenade kostnaderna finnas emellertid icke några medel tillgängliga, då det av riksdagen tidigare anvisade anslaget endast avsett åren 1916 och 1917 och arméförvaltningen uti sina framställningar angående lantförsvarets medelsbehov

för åren 1918 och 1919 icke hemställt om äskande hos riksdagen av för ändamålet erforderliga medel.

Framställning torde därför böra göras till riksdagen om anvisande av medel för kaderövningars anordnande under innevarande och nästkommande år. Med hänsyn till den efter år 1916 inträffade prisstegringen torde för vardera året böra för ändamålet beräknas ett belopp av 35,000 kronor.

För bestridande av ifrågavarande anslag hava medel icke beräknats i de för riksdagen framlagda förslagen till tilläggsstat till riksstaten för år 1918 samt till riksstaten för år 1919, men chefen för finansdepartementet kommer att framdeles under riksdagens lopp framställa förslag angående beredande av de för ifrågavarande anslagskrav erforderliga medel.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att

dels för anordnande av kaderövningar vid landstormen å tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor;

dels ock för samma ändamål å extra stat för år 1919 anvisa likaledes ett förslagsanslag av 35,000 kronor.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Thomas Adlercreutz.